

MŠE SVATÁ

PRO MLÁDEŽ NAPSAL JOSEF HRONEK

30 OBRAZY PROVÁZÍ FIL. SCHUMACHER

L. P. 1933 VYDALO NAKLADATELSTVÍ
KROPÁČ & KUCHARSKÝ V PRAZE

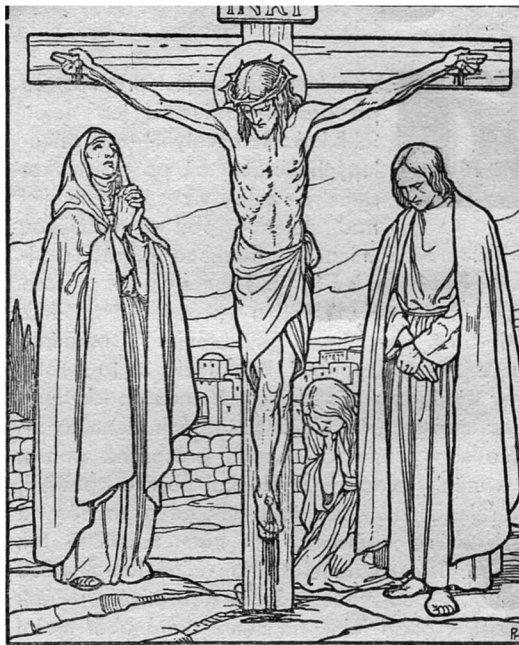
O B S A H

Úvod	5
Oběť mše svaté	6
Oltář	14
Posvátné nádoby ke mši svaté	14
Posvátná roucha ke mši svaté	15
Mše svatá:	
Část přípravná — mše sv. katechumenů..	18
Část podstatná — mše sv. věřících.....	33
I. Obětování	33
II. Proměňování	42
III. Svaté přijímání	56
K požehnání s Nejsvětější Svátostí po mši svaté	70

PRAGAE, DIE 24. SEPTEMBRIS 1932. NIHIL
OBSTAT. PROF. Dr. C. KADLEC, CENSOR.
PRAGAE, DIE 24. SEPTEMBRIS 1932. IMPRIMA-
TUR Dr. TH. OPATRNÝ, VICARIUS GENERALIS.
N. E. 12462.

Jak velikým štěstím jest pro nás, že po drahé vlasti naší jest nejen tolik krásných svatyň — od velkolepých chrámů až po prosté kostelíčky s bílou vížkou, vyčnívající nad stulenou pod ní vesničkou — ale, že v nich ve všech se přináší nej-světější oběť mše svaté. Tato oběť jest nejvzácnějším prostředkem, jímž Bůh nám své milosti přivlastňuje. V nesmírné lásce své ji ustanovil Pán Ježíš a to proto, aby jednomu každému z nás poskytnuta byla možnost ve všech potřebách denního života si vyprositi mši svatou prospěšná dobra. Jak útechy plnou je myšlenka: nejsme opuštěni, Pán Ježíš, který nás tolik miloval a za nás na Kalvarii se obětoval, jest nám ustavičně tak blízko. Tiše planoucí světlo věčné lampy před svatostánkem vede nás k dobrotivému Pánu Ježíši, k oltáři jeho, na němž svatá oběť mešní se koná. Kněz, mši svatou sloužící, jest oděn v posvátná roucha, nestojí u oltáře jako obyčejný člověk, nýbrž v té chvíli jako zástupce Ježíše Krista a oltář se stává horou kalvarskou. Poslechněme vždy nedělního a svátečního hlasu zvonů a k oltáři Páři plni touhy spějme, k Ježíše Krista drahé oběti.

**»Dal sebe sama za výkupné za všechny.«
(První list sv. apoštola Pavla k Timoteovi, 2, 6.**

OBĚT MŠE SVATÉ.

Co jest oběť?

Oběť je viditelný dar, který přinášíme Pánu Bohu, abychom ho za nejvyššího Pána uznali.

Oběti jsou tak staré jako lidstvo. Již Kain a Abel obětovali Pánu Bohu. Ve Starém zákoně byly oběti samým Bohem skrze Mojžíše přísně nařízeny. Oběti ty zároveň ukazovaly na oběť Nového zákona, totiž na zaslíbeného Vykupitele, který měl Bohu přinést jedině pravou a milou oběť.

Která jest oběť Nového zákona?

Oběť Nového zákona jest oběť, kterou přinesl Pán Ježíš smrtí svou na kříži.

Adam a Eva těžce zhřešili. Hříchem svým uškodili nejen sobě, ale i všem svým potomkům. Urážka Boha byla nesmírná, mohl ji odčinit zase jenom Bůh, ponížit se však, za lidi trpět a umřít nemohl Bůh jako Bůh, to mohl zase jen člověk — proto Bůh stal se člověkem, přišel na svět Ježíš Kristus, Syn Boží, aby nás svou smrtí na kříži vykoupil a na věky spasil. Pouze jeho oběť byla Pánu Bohu nekonečně milá a měla sílu a moc zbavit všecko lidstvo hříchů a smířit s Bohem. Jen tato oběť otevřela nám opět bránu nebes, uzavřenou hříchem prarodičů Adama a Evy.

Čím se oběť Pána Ježíše na kříži ustavičně obnovuje?

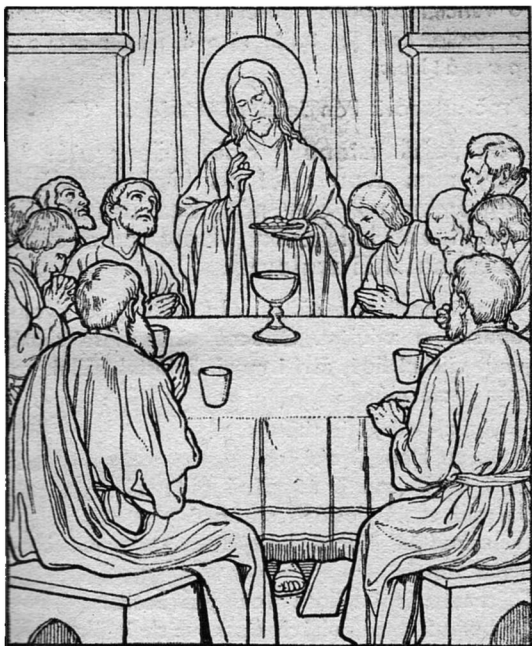
Oběť Pána Ježíše na kříži se ustavičně obnovuje mší svatou.

Obětí na kříži dokonál Pán Ježíš dílo vykupitelské. Ale potřebí je každému, má-li býti spasen, aby mu ovoce kříže Kristova bylo přivlastněno. Opakuje tudíž Pán Ježíš na oltáři skrze kněze oběť, kterou na Kalvarii vykonal.

Co jest mše svatá?

Mše svatá jest ustavičná, nekrvavá oběť Nového zákona, ve které se Pán Ježíš obětuje pod způsobami chleba a vína svému Otci nebeskému.

Pán Ježíš chtěl, aby krvavá oběť jeho na kříži se opakovala ustavičně a to nekrvavě. Proto ustanovil při poslední večeři oběť mše svaté. Večer před svou smrtí vzal Pán Ježíš chléb do svých rukou, proměnil jej v tělo své, lámal a podával apoštolům se slovy: **Toto jest tělo mé, které se za vás vydává** (Luk. 22, 19). Potom vzal do ruky kalich s vínem, proměnil víno ve svou krev, dal apoštolům a řekl: **Toto jest krev má Nového zákona, která se vylévá za mnohé na odpuštění hříchů.** (Mat. 26, 28). Zároveň dal apoštolům a jich nástupcům v kněžském úřadě moc, aby také oni, proměňující chléb a víno v tělo a krev jeho, podávali je Bohu v oběť

Poslední večeře — první oběť mše svaté:
»Toto jest tělo mé, které se za vás vydává.«
(Evangelium sv. Lukáše, 22, 19.)

a věřícím za pokrm duševní k jejich posvěcení a posile. Řekl jim totiž: »To činite na mou památku.«

Proč ustanovil Pán Ježíš oběť mše svaté?

Pán Ježíš ustanovil oběť mše svaté: 1. aby nám svou oběť na kříži ustavičně připomínal; 2. aby nám bez ustání přivlastňoval její užitky, které nám svou obětí na kříži zasloužil.

Milosti neb užitky mše svaté jsou dvojí: obecné a zvláštní. Obecné užitky mše svaté mají všichni lidé, živí i mrtví. Zvláštní užitek ze mše svaté má:

- 1. Kněz, který ji obětuje,**
- 2. ti, za které ji obětuje,**
- 3. ti, kteří jsou jí nábožně přítomni.**

Při mši svaté dostává se nám:

- 1. odpuštění hříchů lehkých a prominutí časných trestů;**
- 2. rozmnožení milosti Boží posvěcující;**
- 3. pomoci v potřebách duchovních i tělesných.**

Které jsou hlavní části mše svaté?

Mše svatá má tři hlavní části:

- 1. Obětování — obětuje se chléb a víno, které se připravují, zasvěcují Bohu.**
- 2. Proměňování a pozdvihování — oběť se vykonává tím, že se proměňuje chléb**

v Tělo Ježíše Krista a víno v Krev jeho, smrt Ježíše Krista na kříži naznačuje se oddělenými způsoby a pozdvihováními jich.

3. Svaté přijímání — obětní hostinu.

Nejdůležitější částí, bez níž není oběti, jest proměňování, nejposvátnější okamžik: proměnění prostého chleba a vína v nejdražší Tělo a Krev Páně.

Proč Církev užívá při mši svaté jazyka latinského?

Při mši svaté užívá Církev jazyka latinského proto:

- 1. poněvadž pochází řeč tato z Říma, odkud k nám přišlo světlo víry Kristovy,**
- 2. poněvadž se čas od času nemění jako jazyk náš mateřský,**
- 3. poněvadž se tím také sjednocenost v bohoslužbě, jakož i jednota Církve po všem světě zachovává a představuje.**

Ať vstoupí katolík kdekoli na světě do chrámu katolického, všude připomíná mu řeč církevní, že jest dítkem jedné a téže rodiny — církve římsko-katolické a tak v kostele se cítí domovem.

Veškeré modlitby mše svaté obsahuje misál, to jest mešní kniha.

Kdy jsme povinni býti přítomni mši svaté?

V neděle a zasvěcené svátky jsme povinni býti přítomni mši svaté, nebrání-li nám v tom žádná vážná nebo nevyhnutelná překážka. Kdo vlastní vinou mši svatou v neděli a zasvěcený svátek zanedbává, těžce hřeší.

Abys zvláště byl účasten mši svaté, přistupuj při ní k svatému přijímání — spolu s knězem k obětní hostině.

Přistupuj často ke stolu Páně!

Vynikající duchovní vůdce praví: Dva okamžiky života tvého jsou nejdůležitější,

a) hodinka smrti, kdy se objevíš před Bohem, svým soudcem,

b) chvíle, kdy přistupuješ k sv. přijímání, protože tu téhož Boha, soudce svého, přijímáš do srdce svého; na soudu poznáš jeho spravedlnost, ve svatém přijímání pocítuješ jeho nesmírnou lásku. A ty bys chtěl této lásky postrádati, té lásky, která i tobě vroucně praví: »Pojďte ke mně všichni, kteří pracujete a obtíženi jste, a já vás občerstvím«.

Nepřistupuješ-li právě ke svatému přijímání, hled se ho zúčastniti alespoň způsobem duchovním, vzbuzením totiž vroucí touhy po Pánu Ježíši.

Obětní hostina — sv. přijímání.
Tělo Pána našeho Ježíše Krista, zachovej duši
mou k životu věčnému. Amen.

OLTÁŘ.

Kterak vybaven jest oltář, u něhož se slouží mše svatá?

Oltář, u něhož se slouží mše svatá jest takto vybaven:

1. Na oltářním stole jest uprostřed kamenná deska s ostatky svatých mučedníků. Pokryt jest třemi lněnými, bílými ubrusy (plátny), které připomínají roucha, do nichž zabaleno bylo mrtvé Tělo Krista Pána.

2. Při mši svaté na oltáři hoří svíce z čistého včelího vosku, představují Krista Pána, světlo světa.

3. Na oltáři musí býti kříž a to tak umístěný, aby kněz i lid jej dobře viděl. Kříž připomíná, že oběť, která se na oltáři koná, je táž oběť, kterou Kristus Pán na kříži přinesl.

POSVÁTNÉ NÁDOBY KE MŠI SVATÉ.

Kterých posvátných nádob jest třeba ke mši svaté?

Ke mši svaté jest třeba:

1. Kalicha. Kalich jest nádoba určená pro Krev Páně. Podobá se otevřenému kalichu květinovému. Má býti ze zlata, neb aspoň číše má býti stříbrná a pozlacená.

2. Pateny. Patena jest mělký okrouhlý talířek ze zlata neb aspoň ze stříbra a pozlacený. Na patenu se klade při mši svaté Tělo Páně.

Kalich a patena musí býti od biskupa posvěceny.

Co náleží ke kalichu a k pateně?

Ke kalichu a pateně náleží:

1. Korporál, čtverhranný lněný ubrousek, který se při mši svaté pod kalich prostírá a na nějž se klade Tělo Páně.

2. Bursa, čtverhranná taštička, do níž se ukládá korporál.

3. Palla, malá, čtverhranná tuhá pokrývka lněná, již se při mši svaté přikrývá kalich.

4. Purifikátor, lněný šáteček k čištění kalicha a pateny.

5. Velum, pokrývka, kterou se kalich na počátku a na konci mše svaté zahaluje.

Velum a bursa jsou z téže látky jako roucho mešní.

POSVÁTNÁ ROUCHA KE MŠI SVATÉ.

Která posvátná roucha obléká kněz ke mši svaté?

Ke mši svaté obléká kněz na kleriku tato posvátná roucha: humerál, albu, cingulum, manipul, štolu a kasuli.

1. **Humerál**, jest lněná bílá rouška, již kněz si zahaluje krk a ramena; připomíná ono roucho, kterým zahalili vojáci tvář Kristovu, když se mu posmívali a jej poličkovali.

2. **Alba** jest dlouhé, bílé řasnaté roucho s rukávy, připomíná roucho, ve které Herodes s posměchem dal Pána Ježíše obléci.

3. **Cingulum** jest lněný, bílý provaz, kterým se alba podkasává, znamená provaz, kterým Kristus Pán na hoře Olivetské byl svázán.

4. **Manipul**, malý sešitý pás, který kněz navléká na loket levé ruky, připomíná roušku, kterou si Pán Ježíš utřel krví zbrcenou tvář a zůstavil na ni svou podobu. V manipulu míval kněz šáteček, kterým si stíral pot.

5. **Štola** jest dlouhý, úzký pás, který kněz dává si křížem přes prsa, veprostřed a na obou koncích jest opatřen křížkem. Štola značí kříž, který Pán Ježíš na bedra svá vzal, štola jest též odznakem kněžské moci, proto žádný úkon kněžský bez štoly kněz nekoná.

6. **Mešní roucho čili kasule** (ornát) zdobené roucho vpředu i vzadu volně splývající, připomíná nesešivaný vrchní šat Pana Ježíše, o který metali vojáci los, když Kristus Pán byl ukřižován. Užívá se jen ke mši svaté.

*

Kněz ke mši svaté obléká v sakristii na kleriku humerál, albu, kterou podkasává cingulem, navléká na levý loket manipul, křížem přes prsa klade štolu a nakonec obléká kasuli.

MŠE SVATÁ

ČÁST PŘÍPRAVNÁ.

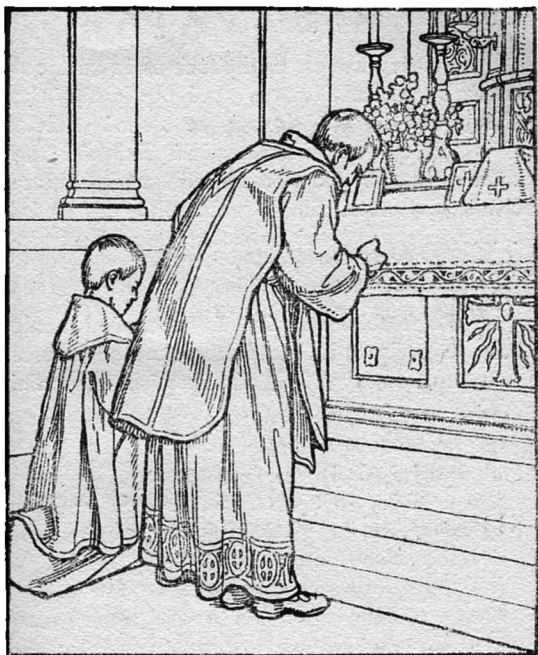
Modlitba u stupňů oltáře.

† Ve jménu Otce i Syna i Ducha Svatého. Amen.

Kněz hluboce skloněn modlí se kajičně a s radostnou důvěrou žalm 42. Na to vyznává veřejně svoji hříšnost a třikráte se bije v prsa.

Sestup také ty hluboko ve vědomí své hříšnosti a rci: Vyznávám se Bohu všemohoucímu, blahoslavené Marii vždy Panně, svatému Michaelu Archandělu, svatému Janu Křtiteli, svatým Apoštolům Petru a Pavlu, všem Svatým a tobě, otče, že jsem zhřešil převelice myšlením, slovy a skutky (bije se třikrát v prsa) — svou vinou, svou vinou, svou největší vinou! Proto prosím blahoslavené Marie vždy Panny, svatého Michaela Archanděla, svatého Jana Křitele, svatých apoštolů Petra a Pavla, všech svatých a tebe, otče, orodujte za mne u Pána Boha našeho.

Potom vystupuje kněz k oltáři a doporučuje se božskému milosrdenství: »Sejmi s nás, prosíme, Pane, nepravosti naše.«

Modlitba u stupňů oltáře: Vyznávám se Bohu všemohoucímu ...

Introitus — Vstup.

Po stupňových modlitbách kněz se modlí introit na epištolní straně (levé podle oltářního kříže). Při prvních slovech se žehná křížem.

Při mši svaté za zemřelé činí kříž nad knihou, vlastně nad zemí, v níž zemřelí odpočívají, aby naznačil, že veškerého požehnání z této mše svaté má se dostati hlavně zemřelým.

Kyrie.

Po introitu vzývá kněz uprostřed oltáře Boha o smilování devaterou pokornou a prostou prosbou, aby Bůh nám nových dobrodiní udělil.

*

Pros i ty pokorně:

Pane, smiluj se nade mnou.
Kriste, smiluj se nade mnou.

Introitus — Vstup. Kněz se žehná křížem. (Při mši svaté zádušní činí kříž nad knihou.)

Gloria.

Kněz ve dnech, kdy se slouží mše svatá rázu radostného, pronese andělský chvalozpěv.

Jmenuje se andělským chvalozpěvem, poněvadž počíná slovy, která pěli andělé při Narození Páně u jeslí betlemských.

Opětuj s knězem vznešený zpěv: Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle! Chválíme tě. Dobrořečíme tobě. Oslavujeme tě. Díky vzdáváme tobě pro velikou slávu tvou. Pane Bože, králi nebeský, Bože Otče všemohoucí! Pane, Synu jednorozený, Ježíši Kriste! Pane Bože, Beránku Boží, Synu Otce! Jenž snímáš hříchy světa, smiluj se nad námi. Jenž snímáš hříchy světa, přijmi prosbu naši. Jenž sedíš po pravici Otce, smiluj se nad námi. Neboť ty jediný jsi Svatý. Ty jediný jsi Pán. Ty jediný jsi Svrchovaný, Ježíši Kriste, se Svatým Duchem ve slávě Boha Otce. Amen.

*

Při posledních slovech andělského chvalozpěvu kněz se žehná křížem, líbá oltář, obrací se k lidu, pozdravuje jej a prosí Boha, aby byl s lidem při následující modlitbě za obecné potřeby všech.

**Gloria — Andělský chvalozpěv: Sláva na vý-
sostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré
vůle!...**

Oremus — Mešní modlitba.

Kněz se vrátí ke knize na epistolní straně a modlí se jednu nebo více modliteb, jak žádá řád bohoslužebný.

Modleme se:

Všemohoucí, věčný Bože, račiž církevní modlitbu, kterou tobě nyní s knězem přednášíme, milostivě vyslyšeti. Skrze Pána našeho Ježíše Krista, Syna tvého, jenž s tebou i s Duchem Svatým žije a kraluje po všechny věky věkův. Amen.

*

Vzpomeň tu vroucně svých vlastních potřeb, které ti obzvláště leží na srdci.

Modlitba mešní: Modleme se!...

Epištola.

Toto biblické čtení se jmenuje epištola od toho, že se většinou čte část z některého listu apoštolského (epištola). Někdy se však čte výňatek ze Starého zákona nebo ze Skutků apoštolských. Skrze toto čtení epištoly Bůh mluví k nám ústy apoštolů a proroků a poučuje o pravdách pro život věčný potřebných.

Epištola bývá pro každou mši svatou zvláštní.

*

Po skončení epištoly vděčně řci: B o h u
d í k y!

*

Potom následují mezizpěvy, které spojují epištolu s následující částí — evangeliem.

Epistola. Čtení epistoly.

Evangelium.

Přípravná část mše svaté má ještě druhé čtení biblické, úryvek z některého ze čtyř evangelií.

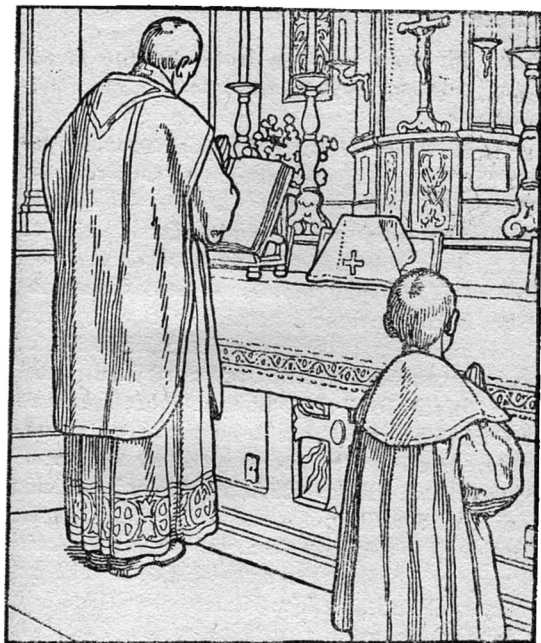
Misál přenesen na stranu evangelní (pravou podle kříže oltářního) na znamení, že evangelium Kristovo od nevěřícího lidu israelského přeneseno jest k pohanům.

Ježíš Kristus sám vlastními slovy v evangeliu zvěstuje nám pravdy života věčného a učení spásy.

*

Při čtení evangelia p o v s t a ň na znamení úcty k slovu Božímu a požehnej se malým křížem na čele, na ústech a na prsou dávaje tak na jevo, že jsi ochoten vyznávat evangelium v myšlenkách, slovech i skutcích.

Po dokončení evangelia vděčně odpověz: »Chvála tobě, Kriste!«

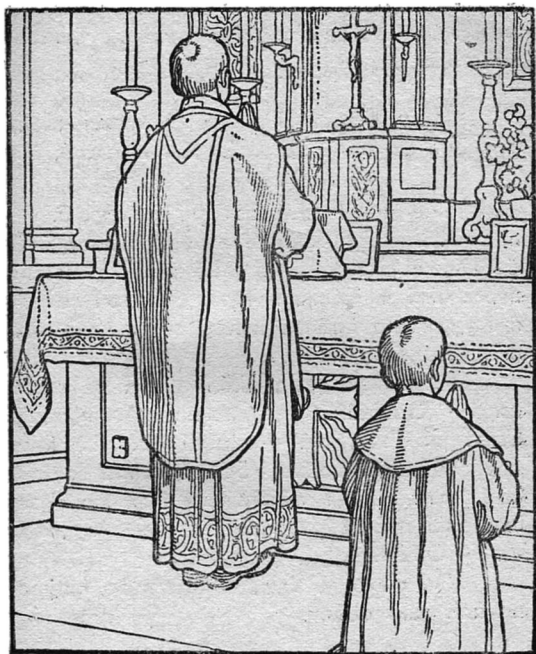
Čtení svatého evangelia.

Credo — Vyznání víry.

O všech nedělích a čelnějších svátcích se říká slavné vyznání víry. Je to soubor věroučných pravd, usnesených na prvním všeobecném sněmu v Niceji (r. 325) a doplněných na druhém všeobecném sněmu v Cařihradě (r. 381).

Uprostřed oltáře, před křížem hlasitě se modlí kněz toto posvátné vyznání víry:

Věřím v jednoho Boha, Otce všemohoucího, stvořitele nebe i země, všeho viditelného i neviditelného. I v jednoho Pána Ježíše Krista, jednorozeného Syna Božího, a z Otce zrozeného před všemi věky. Boha z Boha, světlo ze světla, Boha pravého z Boha pravého. Zplozeného, neučiněného, jedné podstaty s Otcem; skrze něhož všechno učiněno jest. Jenž pro nás lidi a pro naši spásu sestoupil s nebes (kněz pokleká). I vtělil se Duchem Svatým z Marie Panny a člověkem se stal. Ukřižován také za nás, trpěl pod Pontským Pilátem a pohřben byl. Třetího dne vstal z mrtvých podle Písma. A vstoupil na nebesa, sedí po pravici Otce a opět přijde se slávou soudit živé i mrtvé, jehož království nebude konce. A z Ducha Svatého, Pána a Oživovatele, jenž z Otce a Syna vychází, jenž s Otcem a Synem je zároveň uctíván a oslavován, jenž mluvil skrze Proroky. A v jednu, svatou, katolickou a apoštolskou Církev.

Credo — Vyznání víry. Věřím v jednoho Boha . .

Vyznávám jeden křest na odpuštění hříchů a očekávám vzkříšení mrtvých a života budoucího věku. Amen.

*

Vzbuď úkon živé víry a vroucí touhy přijmouti pravdy Boží z úst Církve svaté.

*

Zde končí se část přípravná. Při ní směli bývati ti, kteří se z pohanů nebo židů do Církve přihlásili, ale ještě nebyli pokřtěni, nýbrž učili se článkům víry a sluli katechumeny. Proto část přípravná se nazývá také mší katechumenů.

Po ní byli propouštěni slovy: Ite missa est — Odejděte, jest propuštění! Nastala část podstatná — vlastní oběť, které se směli zúčastniti pouze věřící, odtud se tato část jmenuje mší věřících, kteří po skončení byli rovněž propouštěni slovy: Ite missa est — Odejděte, jest propuštění!

Od slova missa, to jest mše, pojmenována celá oběť.

ČÁST PODSTATNÁ.

I. OBĚTOVÁNÍ.

Offertorium — verš k obětování.

Obětní modlitby začíná kněz tím, že obrací se k věřícím a pozdravuje je slovy: Pán s vámi! A lid odpovídá: I s duchem tvým! Po výzvě »Modleme se!« čte kněz verš zvaný offertorium. V dřívějších dobách, když byl zpíván zpěv k obětování, kladli věřící různé dary před oltář, hlavně chléb a víno. Pokud jich nebylo použito k bohoslužbě, věnovali je k podpoře duchovenstva a chudých. Po 11. století místo darů přinášeli věřící peněžní obětiny. Za dnů našich věřící dávají soukromě knězi peněžitý dar, aby na jejich úmysl mši svatou obětoval. Někde dodnes ještě věřící chodí kolem oltáře, dárky kladouce na oltář, čemuž se říká ofěra.

Po offertoriu začíná řada obětních obřadů a modliteb za účelem přípravy chleba a vína k nejsvětější oběti.

Obětováním chleba a vína vyjímá je kněz z obecného užívání a Bohu zasvěcuje. Po příkladu Ježíše Krista, který při poslední večeři před proměněním chléb a víno žehnal a díky činil, i kněz obětní dary, chléb a víno Bohu zasvěcuje, aby je v pravou oběť proměnil.

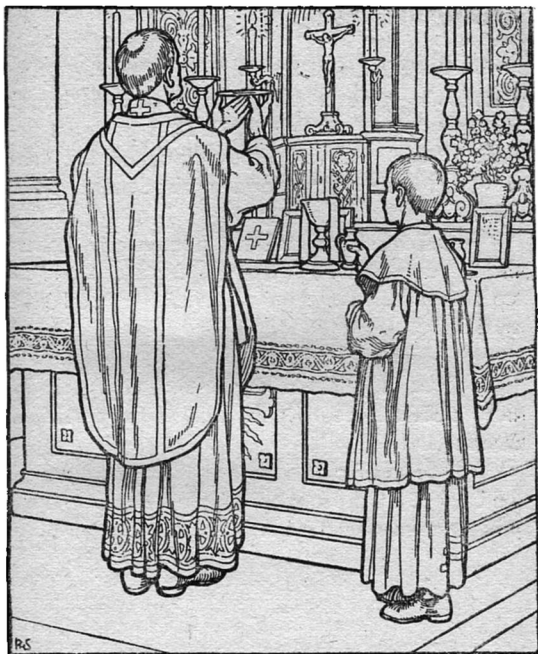
Obětování hostie.

Kněz, odkrýváje kalich, bere do rukou patenu s hostií, pozvedá ji mírně a modlí se jménem Církve svaté k Bohu Otci:

Přijmi, svatý Otče, všemohoucí, věčný Bože, tuto neposkvrněnou oběť, kterou já, nehodný sluha tvůj, přináším tobě, Bohu svému živému a pravému, za nesčetné hříchy, urážky a nedbalosti své a za všechny přítomné, jakož i za všechny věřící křesťany, živé i zesnulé, aby mně i jim prospěla k spáse pro život věčný. Amen.

*

Připoj se k tomuto obětování: Přijmiž Bože Otče, obětní dar tento, který ti pro tuto svatou oběť podáváme, jelikož bude neposkvrněným tělem Syna Tvého, Pána našeho.

Obětování hostie.

Obětování kalicha.

Kněz nalévá víno do kalicha, žehná vodu znamením kříže a přileje z ní několik kapek do vína, jak to učinil Pán Ježíš při poslední večeři. Smíšení vína s vodou připomíná též krev a vodu, která vytryskla z probodeného boku Páně.

Drže oběma rukama pozdvižený kalich, modlí se: Obětuje me ti, Bože, kalich spasení... za spásu naši a celého světa...

Pros s knězem vyprošujícím proměnění darů obětních a udělení užitků mše svaté od Ducha Svatého:

Přijď, Posvětiteli, všemohoucí, věčný Bože, a požehnej tuto oběť, připravenou tvému svatému jménu.

Obětování kalicha.

Umývání rukou.

Kněz umývá si ruce na znamení, že chce s čistou, neposkvrněnou myslí Bohu oběť přinést. V nich spočine neposkvrněné Tělo Kristovo.

Jen s čistým srdcem možno přistoupiti k oltáři.

*

Pros i ty: Obmyj mne, Bože, ode všech nepravostí mých a očisť srdce mé, abych hodně mohl státí před oltářem tvým.

*

Po umývání rukou se ubírá kněz do prostřed oltáře, kde prosí v tiché modlitbě, aby svatá Trojice milostivě přijala oběť na oltáři připravenou.

Umývání rukou.

Modlete se, bratři!

Kněz líbá oltář, obrácen k věřícím, rozpínáje ruce, praví:

**Modlete se, bratři,
aby moje i vaše oběť příjemnou se
stala u Boha Otce všemohoucího.**

*

Odpověz na tuto tklivou prosbu knězi slovy: **Nechť přijme Pán oběť z rukou tvých k chvále a slávě jména svého, jakož i k užitku našemu a veškeré Církve své svaté.**

Jako Pán Ježíš před počátkem svého utrpení vykupitelského opodál od apoštolů v tichu samoty v zahradě Getsemanské se modlil, tak i kněz v tiché modlitbě shrnuje obětní prosby.

Modlete se, bratři, aby moje i vaše oběť příjemnou se stala u Boha Otce všemohoucího.

II. PROMĚŇOVÁNÍ.

Preface, t. j. předmluva ke svatým tajemstvím, obsaženým v kánonu.

Slavným úvodem či předmluvou k proměňování jest překrásný chvalozpěv, kterým vydává Církev Bohu vroucí hold díky a chvály. Konec obětní modlitby jest začátkem chvalozpěvu:

Po všechny věky věkův. Amen.

Pán s Vámi. I s duchem tvým.

Vzhůru srdce! Máme k Hospodinu.

Díky vzdávejme Pánu Bohu svému!

Hodno a spravedливо jest.

Věru, hodno a spravedливо jest, slušno a spasitelno, abychom tobě vždycky a všude díky vzdávali, Hospodine svatý, Otče všemohoucí, věčný Bože, jenž s jednorozeným Synem svým a Duchem Svatým jeden jsi Bůh, jeden jsi Pán; ne v jedinnosti jedné osoby, nýbrž v Trojici jedné podstaty. Neboť co o tvé slávě podle zjevení tvého věříme, to o Synu tvém, to o Duchu Svatém bez rozdílu v rozeznávání smýšlíme; takže pravé a věčné Božství vyznávající, klaníme se i zvláštnosti v osobách i jednotě v bytosti i rovnosti ve velebnosti, kterouž chválí Andělé i Archandělé, Cherubové a Serafové, kteří nepřestávají volati každodenně jednohlasně říkajíce: Svatý ...

Preface dle doby a svátků jest proměnlivá.

Preface — předmluva: Vzhůru srdce!...

Svatý . . .

Kněz zakončuje chvalozpěv díků, pozdravuje a vítá Božského Spasitele trojím voláním:

Svatý, Svátý, Svátý Pán Bůh zástupů. Plna jsou nebesa i země slávy tvé. Hosanna na výsostech. Požehnaný, jenž se béře ve jménu Páně. Hosanna na výsostech.

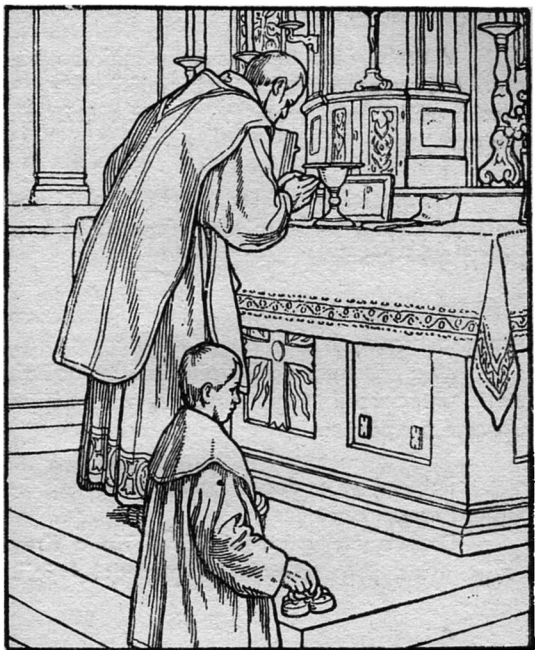
Kánon mešní.

Po prefaci počíná kánon mešní, to jest neproměnné pravidlo modliteb a obřadů, provázejících božský obětní úkon na oltáři.

První modlitbou prosí kněz o milostivé přijetí a požehnání obětních darů, dále za obecné potřeby Církve svaté, za papeže, biskupa (diecése, v níž se mše svatá slouží) a za všechny pravověrné křesťany.

Modli se:

Tebe prosíme, nebeský Otče, abys skrze tuto svatou oběť požehnatí ráčil Církvi své svaté, svatému Otci našemu Piu XI., arcibiskupu našemu Karlovi a všem pravověrným křesťanům.

**Sanctus — Svatý, Svatý, Svatý Pán
Bůh zástupů ...**

Vzpomínka na živé.

V druhé části této modlitby mešního kánonu kněz vzpomíná těch, jimž zvláště chce vyprositi užitky mše svaté a za něž slouží mši svatou.

Vzpomeň i ty na všechny, za které jsi povinen se modliti, nebo za které se modliti zvláště jsi byl sobě umínil . . .

Třetí část této modlitby obsahuje slavnou vzpomínku svatých.

Poté následují další dvě modlitby obětní, které předcházejí těsně před nejvznešenějším úkonem proměnění.

Zabývej se v duchu nastávajícím nejsvětějším úkonem obětním.

Dary obětní promění se v Tělo a Krev Ježíše Krista jako se stalo při poslední večeři.

**Vzpomínka na živé: Pomni, Pane, služebníků
i služebnic svých...**

Proměnění a pozdvihování Těla Páně.

Kněz vyslovuje ve jménu samého Krista nejsvětější slova proměnění, hluboce skloněn nad obětním chlebem, který drží v ruce svých:

Toto jest Tělo mé.

Skrze tato slova božská všemohoucnost proměňuje v tom okamžiku chléb v Tělo Kristovo.

Kněz pokleká a pozdvihuje nejsvětější Tělo.

Poklekni na kolena a klaň se Bohu a Pánu, svému Vykupiteli a Soudci, bij se v prsa svá s pokornou kajícíností:

Pozdraveno budiž pravé Tělo Ježíše Krista, které za mne na kříži obětováno bylo! V nejhlubší pokoře klaním se Tobě.

Ježíši, tobě jsem živ!

Ježíši, tobě umírám!

Ježíši, tvůj jsem živý i mrtvý! Amen.

Proměnění a pozdvihování Těla Páně.

Proměnění a pozdvihování Krve Páně.

Kněz zpřítomňuje a obnovuje druhý památný výjev při poslední večeři a pronáší uctivě skloněn nad kalichem slova proměnění:

Toto jest Kalich Krve mé, nové a věčné úmluvy — tajemství víry — která za vás a za mnohé vylita bude na odpuštění hříchů.

Poté pokleká a pozdvihuje kalich s Krví Páně.

*

Modli se při pozdvihování Krve Páně:

Pozdravena budiž, předrahá Krví Ježíše Krista, kteráž za mne vylita byla! V nejhlubší pokoře klaním se Tobě.

Ježíši, smiluj se nade mnou!

Ježíši, slituj se nade mnou!

Ježíši, odpusť mi hříchy mé! Amen.

Proměnění a pozdvihování Krve Páně.

Po proměňování.

Obětní úkon dokonán. Kněz modlí se k Bohu, aby oběť naši milostivě přijal jako cběť Abelovu, Abrahamovu a Melchisedechovu. Na znamení úcty a pokory sklání se hluboce, a klade sepjaté ruce na oltář a pokorně za nás prosí, aby oběť naši donesl anděl Páně s oltáře pozemského na oltář nebeský, abychom, kdožkoliv z tohoto podílu oltáře svatosvaté Tělo požívati budeme, všelikým požehnáním a milostí nebeskou naplnění byli.

*

Modli se: O, dej nám, nebeský Otče, pokorně Tebe žádáme, okusiti i hostiny s touto obětí spojené, při níž pokrmem duší našich jest sám Ježíš Kristus, Bůh i člověk.

**Pokorně prosíme Tebe, všemohoucí Bože, kaž
tuto oběť donéstí skrze ruce Anděla svého na
vznešený oltář svůj...**

Vzpomínka na mrtvé.

Mše svatá jest obětí smíru, proto Církev svatá vzpomíná ve svých modlitbách při mši svaté i na zesnulé a prosí, aby Bůh dopřál duším v očistci »místa občerstvení, světla a pokoje«.

Vzpomeň i ty při mši svaté těch drahých zesnulých, kteří v Pánu zemřeli a dej za ně mši svatou obětovati.

Modli se: Odpočinutí věčné dejž jim Pane a světlo věčné ať jim svítí. Amen.

Pak prosí kněz, aby Bůh i nám hříšným dal milost k pravému pokání potřebnou a přijal do blažené společnosti se všemi svatými v nebesích.

Obětní modlitby končí podáním té oběti ještě jako oběti chvály, což se malým pozdvižením darů naznačuje.

**Vzpomínka na mrtvé: Pomni také, Pane, služeb-
níků a služebnic svých N. a N., kteří nás předešli
se znamením víry a odpočívají spánkem pokoje.**

III. SVATÉ PŘIJÍMÁNÍ.

Příprava všeobecná.

Příprava na obětní hostinu — svaté přijímání, počíná nejvznešenější modlitbou křesťanskou — »Otče náš«. Proto kněz se modlí nyní Otče náš, aby shrnul všechny modlitby, které posud konal a řekl je nyní slovy samého Ježíše Krista, který nás Otčenáši naučil.

Modleme se :

Rozkazy spasitelnými povzbuzení a božským naučením vedeni, osmělujeme se praviti:

Otče náš, jenž jsi na nebesích.

Posvěť se jméno tvé.

Přiď království tvé.

Buď vůle tvá jako v nebi tak i na zemi.

Chléb náš vezdejší dej nám dnes.

A odpusť nám naše viny.

Jakož i my odpouštíme našim vinníkům.

A neuvod' nás v pokušení.

Ale zbav nás od zlého. Amen.

Modli se Otče náš zvolna a pozorně. Bůh Otec jistě vyslyší slova vlastního Syna, poněvadž se modlíme jménem Ježíše Krista.

Pater noster — Otče náš ...

Bližší příprava.

Lámání hostie.

Pán Ježíš při poslední večeři lámal chléb. Tohoto příkladu následuje církev. I kněz při mši svaté láme sv. Hostii a to ve tři části. Toto lámání znamená násilnou smrt Pána Ježíše. Malý zlomek od levé polovice hostie pouští kněz do kalichu s Krví Páně, což připomíná opět spojení Těla a Krve Kristovy při slavném zmrtvýchvstání.

Beránku Boží . . .

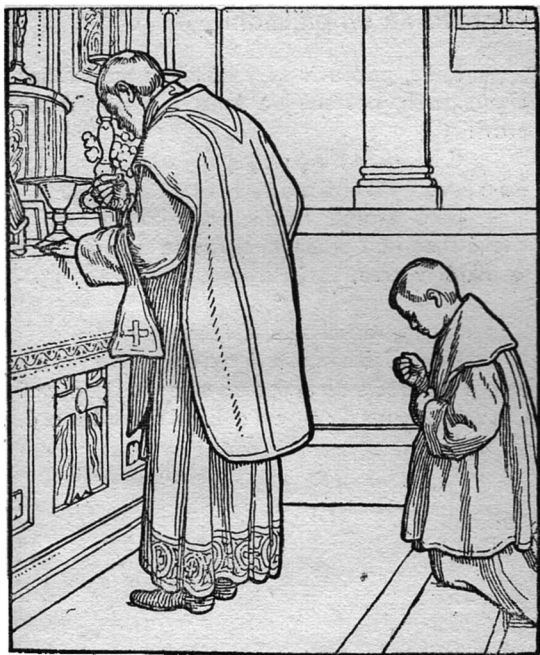
Bližší příprava k svatému přijímání počíná trojím vzýváním obětního Beránka. Kněz, mírně skloniv hlavu, bije se třikrát v prsa:

Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, smiluj se nad námi. Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, smiluj se nad námi. Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, uděl nám pokoje.

(Při mši svaté za zemřelé místo »smiluj se nad námi« se říká »dej jim lehké odpočinutí«.)

*

Bij se též třikrát v prsa a modli se k Pánu Ježíši, Beránku Božímu, aby ti hříchy odpustil.

Agnus Dei — Beránku Boží...

Příprava na sv. přijímání.

Kněz, připraviv se v několika modlitbách předchozích, pokleká na koleno a povstáváje praví:

Chléb nebeský přijmu a jméno Páně vzývati budu.

Béře svatou Hostii do rukou a drže ji v levé ruce nad paténou, sklání se uctivě a bije se třikrát v prsa.

Modli se s knězem:

Pane, nejsem hoden, abys vešel pod střechu mou, ale toliko rci slovem, a uzdravena bude duše má.

Pane, nejsem hoden ...

SVATÉ PŘIJÍMÁNÍ.

Kněz položí obě polovice svaté Hostie na sebe, bere je do pravé ruky a žehnaje se jimi, modlí se:

Tělo Pána našeho Ježíše Krista, zachovej duši mou k životu věčnému. Amen.

Poté mírně sehnut přijímá svatou Hostií.

Potom přijímá nejsvětější Krev Páně se slovy:

Krev Pána našeho Ježíše Krista, zachovej duši mou k životu věčnému. Amen.

Modli se, když kněz přijímá: Můj Ježíši, po Tobě touží duše má, ó, přijď ke mně, občerstvi a posilni mne a zůstaň se mnou na věky.

Kde jest oběť, jest i obětní hostina. Proto po přijímání kněze jest záhodno, abys i ty přistoupil ke stolu Páně.

Obřady obětní hostiny končí kněz čištěním a umýváním kalicha i rukou svých.

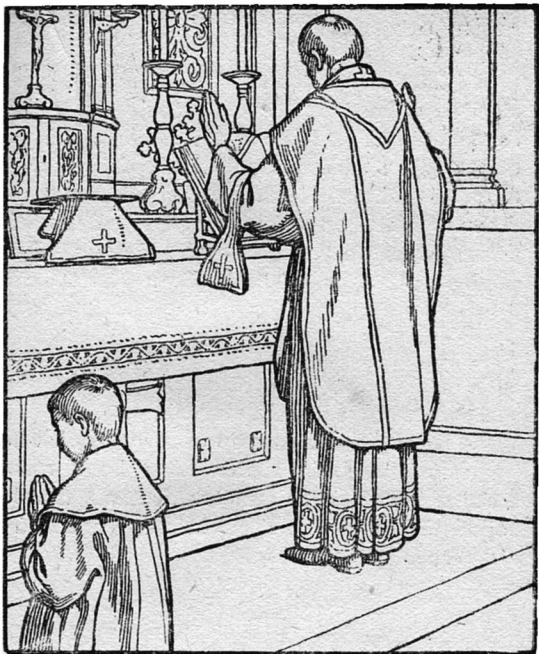
Svaté přijímání.

Modlitba po sv. přijímání.

Kněz po upravení kalicha vrátí se k mísálu na epištolní straně a modlí se tam závěrečnou část obřadu mešního a to předslov k modlitbě po svatém přijímání. Nato se odebere doprostřed, políbí oltář a obrácen k lidu, pozdravuje jej »Pán s vámi« a lid odpovídá: »I s duchem tvým«. Vrací se na stranu epištolní a vyzývá věřící k modlitbě slovy: »Modleme se!«

Děkuj i Ty s knězem za všechna přijatá dobrodiní a pokornou modlitbou pros za další dary Boží lásky.

Modlitba po sv. přijímání.

Mešní požehnání.

Kněz po poslední modlitbě po sv. přijímání naposled zdraví lid, oznamuje mu: **J d ě t e, j e s t p r o p u š t ě n í, n a č e ž v ě ř í c í v d ě č n ě o d p o v í d a j í: B o h u d í k y!** (Při zádušní mši svatě místo toho: »Nechť odpočívají v pokoji. Amen.«) Nato po krátké modlitbě závěrečné žehná věřící slovy: **»P o ž e h n e j ž v á s v š e m o h o u c í B ů h O t e c, S y n a D u c h S v a t ý.«**

*

(Při mši svaté zádušní se nežehná.)

*

Přijmi pokorně a s opravdovou zbožností požehnání kněžské a svěř Pánu Bohu svou nouzi a bídu, jak duševní tak tělesnou, a Bůh zajisté tě vyslyší. Proto odpověz na požehnání: **»Amen. — Staň se!«**

Závěrečné mešní požehnání.

Poslední evangelium.

Po požehnání odchází kněz na evangelní stranu, učiní kříž palcem na oltáři a sebe žehná malým křížem na čele a na prsou a říká zpaměti »Počátek svatého evangelia podle Jana«:

Na počátku bylo Slovo (= druhá božská osoba, Ježíš Kristus) a Slovo bylo u Boha a Bohem bylo Slovo... Slovo Tělem učiněno jest (zde se pokleká) a přebývalo mezi námi, a viděli jsme jeho slávu, slávu jako jednorozenného od Otce, plného milosti a pravdy.

Vroucí odpověď na slova evangelia, v němž úchvatným způsobem vyjádřeno vtělení Syna Božího »Bohu díky!« uzavírá mši svatou.

Povstaň, požehnej se křížem na čele, na ústech a na prsou a obnov předsevzetí, že slovem i skutkem, celým svým životem se ukážeš vždy jako věrný bojovník Ježíše Krista.

Modlitby po mši svaté.

Po posledním evangeliu sestoupí kněz, poklekne na dolním stupni oltářním a modlí se třikrát Zdravas Maria, pak jednou Zdravas Královno a dvě modlitby za blaho a ochranu Církve svaté, nato říká třikrát: »Nejsvětější Srdce Ježíšovo, smiluj se nad námi!«

Poslední evangelium.

Udílí-li se požehnání Nejsv. svátostí po
mši svaté:

Kněz: Chléb s nebe dal jsi jim.

(V čase velikonočním se přidává: Alleluja.)

Věřící: Všecku líbeznost v sobě mající.

Modleme se: Bože, jenž jsi nám v pře-
podivné Svátosti památku svého umučení po-
zůstavil, popřej nám, prosíme, abychom svatá
tajemství tvého Těla a Krve tvé tak velebili,
abychom ovoce tvého vykoupení stále v sobě
okoušeli. Jenž jsi živ a kraluješ na věky vě-
kův. Amen.

